

Spis treści

Wprowadzenie	9
1. Filozofia nowożytna – charakterystyka	9
2. Francis Bacon – „wielka odnowa” nauk	12
Teksty	15
Francis Bacon, <i>Novum Organum</i> (fragmenty).....	15
I. Filozofia kontynentalna XVII wieku	17
1. Racjonalizm Kartezjusza – nauka i metafizyka	17
2. Blaise Pascal – nowa wizja człowieka	27
3. Baruch Spinoza – metafizyka w służbie etyki.....	34
4. Gottfried Wilhelm Leibniz – wielość w jedności	41
Podsumowanie.....	50
Teksty	52
Kartezjusz, [O prawomocności postępowania „od myślenia do bytu”].....	52
Kartezjusz, [W co można wątpić].....	53
Kartezjusz, [Umysł jest bardziej znany niż ciało]	53
Kartezjusz, [Dowód psychologiczny]	54
Kartezjusz, [Istnienie rzeczy cielesnych].....	55
Blaise Pascal, [O metodzie w naukach].....	55
Blaise Pascal, [Człowiek wobec nieskończoności]	56
Blaise Pascal, [Niepewność i przypadkowość].....	57
Blaise Pascal, [O człowieku].....	57
Blaise Pascal, [Zakład]	58
Baruch Spinoza, [O substancji].....	58
Baruch Spinoza, [O Bogu].....	59
Baruch Spinoza, [O konieczności].....	59
Baruch Spinoza, [O duszy i ciele]	60
Gottfried Wilhelm Leibniz, [O postrzeganiu].....	60
Gottfried Wilhelm Leibniz, [O racji dostatecznej istnienia wszechświata]	61
Gottfried Wilhelm Leibniz, [O nieskończoności poznania].....	61
Gottfried Wilhelm Leibniz, [O wolności Boskiego wyboru].....	62
II. Empiryzm brytyjski	63
1. John Locke – źródła i granice wiedzy	63
2. George Berkeley – kryteria istnienia	70
3. David Hume – radykalizm zdrowego rozsądku	75

4. Filozofia polityki – teorie umowy społecznej	82
Podsumowanie.....	87
Teksty.....	89
John Locke, [O celu swoich badań].....	89
John Locke, [O źródłach poznania].....	90
George Berkeley, [O substancji materialnej]	90
George Berkeley, [O Bogu i przyrodzie]	91
David Hume, [O związku przyczynowo-skutkowym]	92
Thomas Hobbes, [O stanie natury, uprawnienu naturalnym i prawie natury].....	93
John Locke, [O wolności, prawie i celach rządu]	94
III. Oświecenie	97
1. Oświecenie francuskie.....	98
2. Antynomie oświecenia – Jean Jacques Rousseau	110
3. Wykraczanie poza horyzont oświecenia.....	118
Podsumowanie.....	124
Teksty.....	125
Monteskiusz, [O związku praw z duchem narodu].....	125
Wolter, [Determinizm i wolność].....	125
Denis Diderot, [O jedności przyrody]	126
Jean d’Alembert, [O nauce i filozofii].....	126
Julien Offray de La Mettrie, [O kreatywności przyrody]	127
Paul Henri Dietrich Holbach, [O przyczynach ukształtowania się dualizmu metafizycznego].....	127
Étienne Bonnot de Condillac, [Posąg obdarzony wrażliwością]	128
Jean Condorcet, [O nieograniczoności postępu].....	128
Jean Jacques Rousseau, [O naukach i sztukach]	129
Jean Jacques Rousseau, [O roli namiętności].....	129
Jean Jacques Rousseau, [O hipotetycznym początku cywilizacji]	129
Jean Jacques Rousseau, [O własności prywatnej]	130
Jean Jacques Rousseau, [O umowie społecznej].....	130
Giambattista Vico, [O mądrości poetyckiej]	131
Giambattista Vico, [O konieczności dziejowej wyłaniającej się z partykularnych ludzkich działań].....	132
Johann Gottfried Herder, [O uprawianiu filozofii historii]	133
Friedrich Schiller, [O pięknie jako pogodzeniu „popędu zmysłowego” (zmysłu realności) z „popędem formy” (ideałem rozumu)].....	133
IV. Klasyczna filozofia niemiecka	135
1. Immanuel Kant – uprawnienia rozumu	136
2. Johann Gottlieb Fichte – apoteoza podmiotu	158
3. Friedrich Wilhelm Joseph von Schelling – filozofia Absolutu.....	170
4. Georg Wilhelm Friedrich Hegel – metamorfozy ducha.....	178
Podsumowanie.....	205

Teksty	207
Immanuel Kant, [O metafizyce]	207
Immanuel Kant, [O apriorycznych zasadach przyrodznawstwa i o koniecznym przewrocie kopernikańskim w metafizyce]	208
Immanuel Kant, [Odparcie zarzutu o idealizm]	208
Immanuel Kant, [O poznawczym zastosowaniu kategorii intelektu]	209
Immanuel Kant, [O ideach czystego rozumu]	210
Immanuel Kant, [O ograniczonym stosowaniu idei czystego rozumu]	210
Immanuel Kant, [O ostatecznym celu naszego rozumu]	210
Immanuel Kant, [O pięknie i sądzie smaku]	211
Johann Gottlieb Fichte, [O zasadzie naczelnej Teorii Wiedzy]	212
Johann Gottlieb Fichte, [O urzeczywistnieniu systemu Teorii Wiedzy]	212
Johann Gottlieb Fichte, [Ja jako absolutny podmiot]	213
Johann Gottlieb Fichte, [Odparcie zarzutu subiektywizmu]	214
Johann Gottlieb Fichte, [O pobudkach działania woli]	214
Johann Gottlieb Fichte, [Świat jako dziedzina obowiązków etycznych]	215
Johann Gottlieb Fichte, [Przeznaczenie człowieka]	215
Johann Gottlieb Fichte, [Jedna z regulacji niezbędnych w zamkniętym państwie] ...	216
Friedrich Wilhelm Joseph von Schelling, [O komplementarności filozofii przyrody i filozofii transcendentalnej]	216
Friedrich Wilhelm Joseph von Schelling, [O roli sztuki]	218
Georg Wilhelm Friedrich Hegel, [O pojęciu i początkach filozofii]	219
Georg Wilhelm Friedrich Hegel, [O duchu]	220
Georg Wilhelm Friedrich Hegel, [O fałszu i prawdzie]	220
Georg Wilhelm Friedrich Hegel, [O etyczności państwa]	221
Georg Wilhelm Friedrich Hegel, [O ludzkim działaniu w dziejach]	222
Georg Wilhelm Friedrich Hegel, [O historyczności form ustrojowych]	222
Georg Wilhelm Friedrich Hegel, [O filozofii jako najwyższym szczeblu ducha absolutnego]	222
V. Filozofia po Heglu - nowe perspektywy	225
1. Reakcja na idealizm niemiecki	225
2. Karol Marks - materialistyczne pojmowanie dziejów	227
3. Artur Schopenhauer - bezsens istnienia	246
4. Søren Kierkegaard - filozofia przeciw filozofii	263
Podsumowanie	276
Teksty	278
Karol Marks, [O stosunku do Hegla]	278
Karol Marks, [O misji proletariatu]	278
Karol Marks, [Materialistyczne pojmowanie dziejów]	279
Artur Schopenhauer, [Problem realności i idealności świata]	280
Artur Schopenhauer, [Przejsie od świata przedstawienia do woli]	281
Artur Schopenhauer, [Pesymizm]	282
Søren Kierkegaard, [O ironii]	282

Søren Kierkegaard, [<i>Odrzucenie systemu</i>]	283
Søren Kierkegaard, [<i>O abstrakcji</i>]	283
Søren Kierkegaard, [<i>Jednostka i tłum</i>]	284
Søren Kierkegaard, [<i>Przedmiot wiary</i>]	285
Søren Kierkegaard, [<i>Paradoks wiary</i>]	285
VI. Pozytywizm	287
1. Geneza	287
2. Auguste Comte – dziejowa misja nauki	291
3. John Stuart Mill – pozytywizm liberalny	304
4. Herbert Spencer – wszechogarniająca synteza wiedzy	314
Podsumowanie	321
Teksty	325
Auguste Comte, [<i>Charakterystyka fazy pozytywnej rozwoju umysłu</i>]	325
Auguste Comte, [<i>O aktualnym etapie rozwoju filozofii pozytywnej</i>]	326
Auguste Comte, [<i>O niemożliwości naukowej psychologii</i>]	327
Auguste Comte, [<i>O konieczności całościowego punktu widzenia w socjologii</i>]	327
Auguste Comte, [<i>O proletariacie</i>]	328
Auguste Comte, [<i>O kobiecie</i>]	329
Auguste Comte, [<i>Kult ludzkości</i>]	329
John Stuart Mill, [<i>O użyteczności</i>]	330
John Stuart Mill, [<i>O właściwej sferze ludzkiej wolności</i>]	330
John Stuart Mill, [<i>O prawdziwej demokracji</i>]	331
Herbert Spencer, [<i>O poszukiwaniu ogólnego prawa filozofii</i>]	332
Herbert Spencer, [<i>O liberalizmie</i>]	333
Indeks nazwisk	335
Indeks pojęć i terminów	339
Spis cytowanych źródeł	355
Bibliografia przedmiotowa	359